

Täysistunto

Torstai 8.6.2017 klo 16.01—19.46

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Yleisradio Oy:stä annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 13/2017 vp

Valiokunnan mietintö LiVM 11/2017 vp

Ensimmäinen käsittely

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Käsittelyn pohjana on liikenne- ja viestintävaliokunnan mietintö LiVM 11/2017 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä.

Keskustelu

18.00 **Ari Jalonen ps** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyseessä on siis tuttavallisemmin sanottuna Yle-laki, ja kuten totuttua, Suomen käytännön mukaisesti tämäkin on valmisteltu parlamentaarisesti, parlamentaarisen ryhmän kautta. Valiokunnan keskustelun myötä totesimme tämän parlamentaarisen ryhmän toiminnan ja yksimielisyyden taavoittelun olevan erittäin tärkeä asia Yleisradion toiminnan kannalta. Eli tämän takana on siis parlamentaarinen ryhmä, joka on ollut yksimielinen, ja myös tämä mietintö on yksimielinen, kuten on totuttu.

Valiokunta on roolinsa mukaisesti käsitellyt Yleisradion asioita usein, ja useaan otteeseen, useissa yhteyksissä, valiokunta on pitänyt tärkeänä Yleisradion roolia tässä yhteiskunnassa. Mietintöön on kirjattu muun muassa: "Valiokunta pitää Yleisradio Oy:n merkitystä tasapuoliselle tiedonvälitykselle, sananvapaudelle ja kansanvallan tukemiselle keskeisenä ja toistaa aikaisemmin mainituissa mietinnöissään lausumansa." Elikkä näihin on otettu useaan otteeseen matkan varrella kantaa ja näitä pidetty tärkeinä. Tämän parlamentaarisen ryhmän linjauksissahan on muutakin kuin tämä hallintoneuvoston roolin vahvistaminen. Valiokunta pitää näitä hyvinä, esimerkiksi sitä, että se työnjako on nyt selvä siinänsä, että hallintoneuvosto ohjaa sitä toimintaa ja valiokunta luonnollisesti valvoo hallintoneuvoston toimintaa ja teknisestä valvonnasta vastaa sitten Viestintävirasto.

Tämä yksimielisyys on tosiaan semmoinen kulmakivi, mitä tässä on noudatettu koko ajan. Ja kun keskustelu ohjautui tämän parlamentaarisen ryhmän jälkeisen julkisuuskeskustelun kautta tähän riippumattomuuden vaalimiseen ja korostamiseen, niin totesimme tosiaan, että isompi merkitys ja isompi asia tämän riippumattomuuden takeen kannalta on se, että näitä valmistellaan parlamentaarisesti ja ne ovat yksimielisiä, kuin se, että lakiin kirjoitetaan erilaisia kuvioita. Eli yksimielisyys on koko riippumattomuuden tärkein kulmakivi, näin keskusteluissa on todettu ja asiantuntijakuulemisissa myös.

Toinen asia, mihin ollaan kiinnitetty huomiota tässä mietinnössä, on se, että valiokunnan aikaisempienkin näkemysten mukaisesti Ylen tulee lisätä niin sanottuja indie-ostoja eli ulkopuolisia riippumattomia tuottajia. Tämän esityksen mukaan näitä ostoja pitää lisätä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 66/2017 vp

30—35 prosentilla vuoteen 2022 mennessä. Tässä yhteydessä niiden ostettujen ohjelmien — tosin luonnollisesti myös Ylen omien ohjelmien — laadullisiin kriteereihin tulee kiinnittää huomiota, ja myös tilaajavastuuta korostetaan näiden ohjelmahankintojen yhteydessä. Elikkä Yle on vastuussa koko tuotannosta, ja tilaajavastuu on tärkeä asia.

Erikseen vielä mainitaan alueellinen toiminta, mitä ollaan usein korostettu — näin teemme tässäkin mietinnössä.

Haluan lopuksi vielä sanoa sen, että parlamentaarinen ryhmä teki hyvää työtä. Sen mietintö on yksimielinen, ja niin on tämäkin.

18.06 Eero Heinäluoma sd: Arvoisa puhemies! On miellyttävää todeta, että liikenne- ja viestintävaliokunta on voinut yksimielisesti esittää tämän lakiehdotuksen hyväksyttäväksi. Niin kuin täällä edustaja Jalonen totesi, se perustuu parlamentaarisen työryhmän työhön — aika pitkään, haastavaan työhön — joka tästä aiheesta valmistui vuosi sitten kesäkuussa.

Taustahan tuolle työryhmälle oli se, että Sipilän hallitus oli hallitusneuvottelujen yhteydessä ryhtynyt tekemään Yleisradiota koskevia päätöksiä poiketen siitä periaatteesta, joka Yleisradion asioiden hoidossa on ollut vuodesta 1948, Lex Jahvetiksi kutsutusta lainsäädännöstä lähtien. Silloinhan hyväksyttiin periaatteeksi se, että Yleisradio toimii eduskunnan valvonnassa ja sitä koskevat päätökset tehdään parlamentaarisesti sen estämiseksi, että Yleisradion merkittävää tiedotusvaltaa ei voida käyttää hallituksen tai minkään hallituspuolueen tai ylipäänsä minkään puolueen hyväksi. Näin tällä pitkällä perinteellä, että asioita käsitellään parlamentaarisesti, on haluttu turvata Yleisradion luotettavuus.

Tuo Sipilän hallituksen poikkeama tästä säännöstä oli valitettava, koska kun hallitus teki päätöksen puuttua Yleisradion rahoitukseen, syntyi tietysti epävarmuus siitä, voiko Yleisradio harrastaa riippumatonta journalismia ilman että kriittisistä kommenteista tai uutisoinneista rangaistaan rahoituksen muodossa. Tämähän on sellainen kiristysruuvi, jota maailmalla on käytetty kansallisia radioyhtiöitä kohtaan, mutta sellaisissa maissa, joihin me mitenkään emme halua samaistua. En halua uskoa, että tällaisesta olisi Suomessa ollut kysymys, mutta joka tapauksessa tämä rahoituksen avoimuus aiheutti epävarmuutta, ja tältä kannalta katsoen oli hyvä, että tämän työryhmän kautta palattiin parlamentaarisen valmistelun tielle. Pyydän saada vielä kiittää siinä työssä mukana olleita, aivan erityisesti edustaja Satosta, nykyistä varapuhemiestä, joka teki erinomaisen suuren työn, jotta tuo työryhmä saattoi päätyä yksimieliseen esitykseen aika kaukaisista alkulähtökohdista huolimatta.

Kun tuota Satosen työryhmän työtä tehtiin, siinä mukana olleet — myös hallituspuolueiden edustajat ja ehkä juuri he — sanoivat, että tässä hallituksen liikkeellelähdössä on tapahtunut virhe ja nyt yleisesti ymmärretään, että on tarve palata näihin vuoden 48 Lex Jahvetin periaatteisiin ja siihen, että päätöksiä tehdään niin, että kaikki eduskunnassa edustetuna olevat puolueet voivat olla yhtä aikaa läsnä ja sitä kautta varmistua siitä, että Yleisradion riippumattomuus on jatkossakin turvattu. Tämä riippumattomuus on nyt sitten se avainsana luotettavalle, vapaalle ja menestyvälle tiedonvälitykselle.

Tämän työryhmän ehdotuksen valmistumisen jälkeen on jonkun verran keskusteltu tästä Yleisradion strategiasta ja sen hyväksymisestä hallintoneuvostossa, ja myös alan tutkijoita on ottanut tähän keskusteluun osaa, joskin vähän myöhäsyntyisesti — eli noin yhdeksän kuukautta sen jälkeen, kun tämä työryhmän ehdotus oli luovutettu, syntyi uusi keskustelu ehkä vähän epäonnistuneista poliittisista puheenvuoroista, jossa tavallaan asetettiin kyseenalaiseksi, miksi tämä muutos tehdään. Näihin liittyi siis se huoli, onko tällä tarkoitus puuttua Yleisradion journalismiin. Niin kuin täällä edustaja Jalosen johtaman liikenne-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 66/2017 vp

ja viestintävaliokunnan mietinnössä hyvin todetaan, tällaista tarkoitusta ryhmässä ei ollut. Eli lähtökohta oli se, että hallintoneuvosto voi edustaa omistajaa ja päättää Yleisradion toimintojen suurista linjoista mutta ei puuttua journalismiin, ja on hyvä, että valiokunta on mietintöönsä kirjannut tämän ajatuksen, että kun strategia hyväksytään, sillä ei ole tarkoitus puuttua journalistisiin ratkaisuihin tai journalistisiin linjoihin.

Aikaisemmassa laissahan luki niin, että hallintoneuvosto päättää merkittävistä muutoksista Yleisradion toiminnassa, ja tietysti tämä strategia nyt edustaa sitä samaa ajattelua, joka oli aikaisemmassa laissa. Itse koen, että se, että hallintoneuvosto ottaa tämän strategisen kannan, on ihan perusteltu ratkaisu. Tietysti nyt sitten uudelle hallintoneuvostolle tulee kyllä paljon odotuksia, ja sen täytyy tehdä työnsä hyvin viileästi harkiten, ja kun ensimmäistä kertaa tämä asia hallintoneuvostossa päätetään, on merkittävää, että se tehdään semmoisella tavalla, että se luo lujan, ankkuroidun pohjan tuleville menettelyille. Tämä on tärkeää, että Yleisradion toimittajat voivat luottaa siihen, että he saavat tehdä työnsä vapaasti ja tähän journalismin linjoitukseen ei ulkopuolelta puututa. Se on sitten eri asia, että totta kai Yleisradionkin toimintaa pitää voida arvioida ja saa olla myös kriittisiä arvioita ja ne ovat sallittuja, mutta tärkeätä on, että hallintoneuvosto ei ryhdy tätä työtä tekemään, niin kuin ei myöskään Ylen hallitus. Tämä on siis yksi näkökohta tässä riippumattomuudessa.

Joudun palaamaan tähän kysymykseen, miten tämä parlamentaarinen valmistelu sujuu. Itse oletin, että Satosen työryhmän työssä käyty keskustelu on ollut ilmapiiriä selkeyttävä ja parantava ja että on aito sitoumus tähän yhteiseen valmisteluun. Kuitenkin taas tähän asiaan palattiin kehysriihessä tänä vuonna, ja hallituspuolueet olivatkin yllättäen tehneet päätöksen, että yleisradioveroa ryhdytään järjestelemään uusiksi. Tämä päätös tehtiin jälleen yksipuolisesti ilman että siitä olivat kaikki eduskuntapuolueet tietoisia. Tänäkin päivänä ei tiedetä, minkä kokonaisuuden osana yleisradiomaksuja on pidetty, mitä muuta samassa yhteydessä on sovittu, kuka on saanut ja kuka on antanut ja mikä pelinappula tämä Yle-maksu on tässä yhteydessä ollut.

Se on siis huono menettelytapa periaatteelliselta kannalta, ja jälleen palataan tähän samaan, mistä Sipilän hallitus silloin 2015 kesällä aloitti. En ole kuullut selitystä, miksi tämä otettiin pois tältä sovitulta parlamentaariselta reittivalinnalta ja taas vietiin hallituspuolueiden yksipuoliseen päätöksentekoon. Tämä on ongelmallinen siltäkin kannalta, että Satosen työryhmän työssä Yleisradion rahoituksesta ja rahoitustarpeesta sovittiin vuosille 17 ja 18 mutta vuosi 19 jäi auki. Tuosta vuoden 2019 Yle-indeksistä, joka määrittää Yleisradion saaman rahoituksen, sovittiin, että se arvioidaan vuoden 2018 syksyllä huomioiden muun muassa taloustilanteen kehitys. No, nyt on aika vaikea ajatella, että Yle-veroa voitaisiin ratkaista ilman että tiedetään, kuinka paljon sillä ollaan keräämässä rahaa, ja sen takia olemme esittäneet, että jos halutaan puhua maksuista, se voi tapahtua ihan normaalilla aiemmin sovitulla tavalla, parlamentaarisella tavalla, mutta että sen ehto on, että samassa yhteydessä ratkaistaan tämä vuoden 2019 Yle-indeksin kohtalo. [Pia Viitanen: Varsin järkeenkäypää!] — Järkeenkäypää: jotta tietää, kuinka paljon pitää kerätä varoja, pitää tietää, kuinka paljon ollaan käyttämässä.

Tätä maksun käsittelyä varten liikenne- ja viestintäministeriö asetti työryhmän, joka oli parlamentaarinen, edustaja Turusen johtama. Siellä esitin, kuten oppositio kokonaisuudessaan, että samassa yhteydessä sovitaan sitten vuoden 2019 Yle-indeksin kohtalo, Yleisradion saama rahoitus vuonna 2019. Tässä kävi kuitenkin sillä tavalla, että suureksi yllätyksekseni työryhmän puheenjohtaja ilmoitti, että työtä ei voidakaan jatkaa, jos samaan aikaan pitäisi sopia tämän Ylen tarvitseman rahoituksen taso. Työryhmän puheenjohtaja il-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 66/2017 vp

moitti, että työryhmän työ päättyy tuloksettomana. Näin kerrottiin julkisestikin, eräiden muidenkin tietojen säestämänä, jotka kylläkään eivät olleet sitä, mitä ryhmässä tapahtui, mutta joka tapauksessa kerrottiin, että työryhmän työ on päättynyt.

Suureksi hämmästykseni sain tänään sähköpostiin kirjeen, jossa työryhmän puheenjohtaja ilmoittaa — ilmeisesti työryhmä kuitenkin jatkaa työtänsä — että tässä liitteenä onkin uusi esitys tästä Yle-veron suuruudesta, ja pyydetään työryhmän jäseniltä alle vuorokaudessa kannanottoa "kyllä tai ei" tähän työryhmän puheenjohtajan lähettämään kirjeeseen. [Pia Viitanen: Ei voi olla!] — No tämä ikävä kyllä on täysin totta. — Jään nyt kysymään, mikä käsitys meillä on parlamentaaraisesta työskentelystä ja mikä sitoutuminen siihen, jos työryhmän työ ilmoitetaan päättyneeksi, ja se kerrotaan myös julkisesti, ja sitten yhtäkkiä sähköpostiin alkaa ilmestyä kirjeitä, jotka viittaisivat siihen, että työryhmän työ jatkuu, ei kuitenkaan kokouksella vaan ilmoituksella, että pitää ottaa kantaa vajaassa vuorokaudessa asiaan, jota työryhmässä on kyllä käsitelty, mutta on jouduttu toteamaan, että nimenomaisesti työryhmän puheenjohtaja on katsonut, että ei ole mahdollista sopia vuoden 2019 rahoituksesta. Tämä jättää kyllä mielestäni vakavan kysymyksen siitä, olemmeko vieläkin ymmärtäneet, miten Yleisradion asioita pitäisi hoitaa jollakin tavalla vakaalla ja arvostettavalla tavalla.

18.17 Pia Viitanen sd: Arvoisa herra puhemies! Tähän alkuun totean, että tämä mietintö on tärkeä ja mietinnön esittelijän puheenvuoro oli tärkeä juuri siksi, että siinä korostettiin tätä parlamentarismia ja yksimielisyyttä ja niiden merkitystä. Yhdyn niihin sanoihin täysin.

Jos puhutaan nyt aluksi tästä mietinnöstä ja tästä kyseisestä esityksestä, niin kaiken kaikkiaan hyvin olennaista on se, että tämä hallituksen esitys on nimenomaan jatkumo ja se perustuu tämän Satosen parlamentaarisen työryhmän ajatuksiin. Tähän asti kaikki on hyvin ja erittäin onnistuneesti tältä osin mennyt. On tärkeää, että vahvistetaan tätä strategista ohjausta, hallintoneuvoston asemaa, mutta on myös hyvä, että mietinnössä korostetaan sitä, että nimenomaisesti tätä ohjausta ei ole tarkoitus ulottaa journalistisiin sisältöihin. On totta, mitä edustaja Heinäluoma edellisessä puheenvuorossaan mainitsi, että välillä keskustelu julkisuudessa tältä osin meni väärille urille epäonnistuneiden ulostulojen vuoksi. Siksi on tärkeää, että tätä riippumattomuutta korostetaan myös tässä valiokunnan mietinnössä.

Myös minulla on ollut iso huoli siitä, mikä edellisessä puheenvuorossa valitettavasti kävi ilmi, että vaikka nyt aina välillä näytetään hallituksenkin puolelta ymmärtävän tämä parlamentarismien periaate, niin nämä toimet tällä kaudella eivät ole aina olleet sen näköisiä, että tämä tosiasia olisi sisäistetty. Huolta olemme kantaneet täällä näiden parin vuoden aikana useaan otteeseen tämän suhteen. Se alkoi huonosti kaksi vuotta sitten. Onneksi tilanne pelastettiin tällä Satosen hyvää työtä tehneellä työryhmällä, mutta siitä huolimatta kompurointia asian suhteen on ollut. Ja on syytä vielä kerran alleviivata, minkä aika moneen kertaan olen minäkin tässä salissa todennut, että täytyy olla niin, että Yle on riippumaton. Yle on kansan radio, eduskunnan radio, ei hallituksen radio. Ja se on todella pitkä perinne aina Lex Jahvetista asti, kuten äsken kuulin.

Tähän tietenkin liittyy se seuraava kysymys, mitä tänä päivänä pohdimme, eli sitä, että jos Yle on riippumaton ja kun sen pitää olla, niin on täysin kohtuullista, että tietynlainen jatkumo ja varmuus Ylen rahoituksesta on ja siitä sovitaan parlamentaarisesti. Siksi tuo äsken kuvattu tilanne, missä nyt elämme, on vähintäänkin hämmentävä. Se on vähintäänkin hämmentävä. Oli hyvin outoa, että hallitus kehysriihessään jälleen kerran yksipuolisesti

Pöytäkirjan asiakohta PTK 66/2017 vp

lähti sopimaan itse itsensä kanssa tästä Yle-veron porrastuksesta. Oli hyvä ja välttämätöntä, että sen jälkeen palattiin parlamentarismiin ja jälleen tämä työryhmä perustettiin. Tietenkin se antoi toivoa siitä, että nyt sitten ollaan tässä asiassa jälleen palattu sille oikealle ladulle. Mutta kuten tässä edustaja Heinäluoma aiemmin totesi, on varsin perusteltua ja täysin järkeenkäypää, että jos lähdetään sitten keskustelemaan tämän Yle-veron sisällöstä ja sen porrastuksesta, niin samaan aikaan päätetään myös Ylen tulevasta rahoituksesta. Ja kuten tässä kävi ilmi, niin sehän on vuoden 2019 osalta vielä auki. Tosi ikävää oli se, että näin sitten kävi, että kun tämä järkeenkäypä ehdotus siitä, että sovitaan näistä kaikista asioista yhdessä parlamentaarisesti, yksimielisesti tässä ja nyt, ei sitten kelvannutkaan, nyt olemme sitten tällaisessa ihmeellisessä tilassa, että asia elää. Minulle tuli täydellisenä yllätyksenä tämä tieto, että nyt sitten seuraava vaihe onkin se, että hallituspuolueiden taholta edellytetään, että tässä parlamentaarisessa ryhmässä toimittaisiin niin, että sitten alle vuorokaudessa aletaan määrittelemään kantoja vain ja ainoastaan nyt taas tähän yhteen asiaan eli tähän porrastukseen. Tämä ei kerta kaikkiaan voi olla totta. Tämä ei voi olla totta, ja minä nyt toivon, että kun tässä salissa on mahdollisuus tänään puhua tämä auki, niin saisimme tähän jonkinlaisia vastauksia, mistä nyt kaiken kaikkiaan on kyse. On hyvä ja viisastakin, että jos niin yhdessä katsotaan, voimme tätä Yle-veroa porrastaa, mutta siinä yhteydessä tietenkin täytyy olla myös varmuus rahoituksesta.

Puhemies! Kaiken kaikkiaan haluan korostaa myös tämän puheenvuoron ohessa sitä, että on hyvin tärkeää, että meillä on laadukas, meillä on riippumaton, meillä on vapaa ja moniarvoinen mediakenttä kauttaaltaan. Siinä on tärkeää, että meillä on laadukas Yle — nimenomaan kansan Ylenä, ei hallituksen radiona — ja siinä on myös tärkeää, että me voimme huolehtia kaupallisen median olosuhteista, toimintaympäristöstä ja toimintaedellytyksistä. Siinä suhteessa me tarvitsemme myös lisää toimia kaiken kaikkiaan.

Oli tärkeää, että sen Yle-työryhmän jatkumona perustettiin tämä työryhmä, joka taas mietti sitten kaupallisen median tulevaisuutta, sen uutistoiminnan turvaamista, ja oli hyvä, että tämä työryhmä esitti myös sinne lisätukea. Ja nyt tietenkin pääsemme siihen kysymykseen, että lisätalousarviossa tätä tukea on osoitettu toinen määrä kuin mitä tämä työryhmä esitti, eli paljon paljon vähemmän. Tämä on seuraava kysymys, mistä haluan käydä tätä pohdiskelua ääneen.

Meillä on odottamassa myös muita tärkeitä uudistuksia, mitä esimerkiksi me sosiaalidemokraatit olemme halunneet, kuten tämä digialvi — nyt se on mahdollista — ja tämänkaltaisia seikkoja. Eli kaiken kaikkiaan alleviivaisin, että tarvitsemme laajoja toimenpiteitä ylipäätään laajan, hyvän, riippumattoman, laadukkaan mediakentän toimintaympäristön turvaamiseksi.

18.24 Timo Heinonen kok: Arvoisa herra puhemies! Hyvät edustajakollegat! Tässä on käyty hyvää keskustelua tästä asiakokonaisuudesta, joka on käsittelyssä ja joka lähinnä nyt koskee hallintoneuvoston roolin vahvistamista ja näitä, mutta myös Yleisradiosta hivenen laajemminkin. Oma puheenvuoroni ehkä käsittelee Yleä vähän muustakin näkökulmasta.

Ylen riippumattomuus on monella tavalla ollut ihmisten huulilla viimeisen puolen vuoden tai vuodenkin aikana, ja täytyy toivoa, että luottamus Yleisradioon säilyy vahvana tulevaisuudessa ja esimerkiksi sellaisia puheenvuoroja, että Julkisen sanan neuvostosta erottaisiin, ei jatkossa enää Yleisradion toimijoiden keskuudesta kuultais, vaan kunnioitettaisiin sitä yhteistä median omaa elintä, joka valvoo osiltaan uutisointia, ja kunnioitetaan sitä niin kuin muukin media sitä kunnioittaa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 66/2017 vp

Riippumattomuuskysymykseen kuuluu myös mielestäni merkittävällä tavalla se, joutuuko joku maksamaan Ylelle saadakseen jotain televisiosta näytettäväksi. Lahden MM-hiihdot televisioitiin Yleisradiolla, ja Helsingin Sanomat kertoi, että Hiihtoliitto joutui maksamaan Yleisradiolle suoraa korvausta ja tuotantotukea 1,5 miljoonaa euroa. Summan suuruudesta on Twitter-keskusteluissa käyty myös Ylen toimijoiden toimesta erilaista keskustelua. Hiihtoliiton summat ovat olleet erilaisia kuin Yle Urheilun kertomat summat, mutta kaikki ovat sen myöntäneet, että rahaa tässä on liikkunut. Voi kysyä, onko se Ylen hengen mukaista, että maksamalla saa tiettyjä asioita näkymään Ylen kanavilla. Jos kyse on sitten pelkästään ollut siitä, että urheilukilpailut on televisioitu muuallekin, niin en itse ihan ymmärrä sitä, että meidän Hiihtoliiton tehtävä on maksaa Yleisradiolle siitä, että Yleisradio tekee omaa ohjelmatarjontansa.

Valtioneuvoston asetuksessa todetaan, että Kansainvälisen hiihtoliiton järjestämät pohjoismaisten hiihtolajien MM-kilpailut kuuluvat niihin lajeihin, jotka on näytettävä maksutomilla kanavilla. En ole itse ymmärtänyt, että tämä tarkoittaa sitä, että maksajaksi joutuu kuitenkin joku toinen taho. Mielestäni tätä riippumattomuutta pitää selvittää, että onko sellaisia ohjelmia urheilussa muitakin, joissa käytetään rahaa sen eteen, että ne näkyvät Yleisradion kanavilla.

Yle-verosta ja Yle-indeksistä on käyty keskustelua. Mielestäni se ratkaisu on ollut oikea aikanaan, että siinä vaiheessa, kun kaikesta on jouduttu säästämään, myöskään Yleisradio ei ole lisää saanut. Siltä ei ole sen sijaan leikattu, vaan Yle-indeksi on jäädytetty. Se on ollut minun mielestäni oikea ratkaisu, ja toivotaan, että parlamentaarisesti siitä ratkaisu saadaan aikaiseksi, mitä tehdään tuon vuoden 2019 osalta. Itse en sen sijaan kannata sellaista mallia, että Yle-veron maksupohjaa kovin merkittävästi kavennettaisiin. En ole ollut mikään Yle-veron suuri rakastaja sen takia, että siinä ei ole katsojalla taikka käyttäjällä mahdollisuutta millään tavalla reagoida sen suhteen, käyttääkö Ylen palveluita, mutta minun mielestäni sekin on yksi ihan oleellinen osa, että kun Yleisradiosta niin sanotusti pakolla maksetaan eli tämä on niin sanottu pakkovero, niin silloin on äärimmäisen tärkeää, että siitä varsin laajasti kannetaan yhdessä vastuuta. Silloin en näe omasta mielestäni — tämä on henkilökohtainen mielipiteeni — merkittäviä mahdollisuuksia siihen, että korotettaisiin esimerkiksi tiettyjen ihmisten, yksittäisten ihmisten maksuja enää nykyisestäään, vaan kyllä se katto on varmasti aika lailla tässä laajuudessa nyt tullut ja ne korotukset tulevat sitten kaikille ihmisille.

Se on toinen asia, jos on mahdollista tehdä niin, että Ylen tehtäviä tarkastellaan uudelleen, julkisen palvelun tehtävää ja sitä kaikkea, mihin sitä rahaa käytetään, ja jos sitä kautta löytyy mahdollisuus esimerkiksi antaa maksuhelpotuksia useammille pienituloisille, niin se on minun mielestäni ok. Mutta itse en ole kannattamassa sitä, että Ylestä maksaa entistä pienempi osa niin sanottua pakkoveroa, vaan kyllä silloin, kun pakkoverosta on puhe, sen täytyy jakaantua varsin laajalle pohjalle. Jos oikein olen ymmärtänyt, niin aikoinaan, kun Yle-verosta ratkaisuun päästiin ja tämä malli käyttöön päätettiin ottaa, silloin yhtenä keskeisenä periaatteena, peruseriaatteena oli se, että maksupohja on laaja ja kaikilla varsin kohtuullinen.

18.30 Leena Meri ps: Arvoisa puhemies ja arvoiset paikallaolijat! Täällä otettiin kovasti puheeksi perussuomalaisten edustaja Turunen, ja oikeastaan siksi otin puheenvuoron, kun hän itse on jossakin estyneenä muissa tehtävissä ja halusin kuitenkin tuoda vähän toisenlaisen näkökulman tähän. Lueskelin tuossa hänen kesäkuun alussa mediassa antamaansa

Pöytäkirjan asiakohta PTK 66/2017 vp

haastattelua Suomen Uutisille. Hän ryhmän puheenjohtajana kertoo, että tämä ryhmä, jota hän johti, ei päässyt hänen näkemyksensä mukaan yhteisymmärrykseen siitä, mikä oli toimeksianto. Edustaja Turusen näkemyksen mukaan toimeksianto ei ollut näin laaja, että olisi voitu lähteä pohtimaan tätä indeksiasiaa, vaan nimenomaan tavoitteena oli se, että katsottaisiin tämä Yle-veroasia.

Täällä edustaja Heinäluoma kyseli vähän sen perään, miksi hallitus lähtee tällaisiin asioita tekemään. En ota kantaa siihen, miten se olisi tullut tehdä, mutta taustallahan on se ajatus, että pienituloiset saisivat enemmän alennusta Yle-verosta elikkä tuloeroja kavennettaisiin ja olisivat sitten suurempituloiset maksaneet enemmän. Kyselitte tämän perään. Ainakin näin minä olen perussuomalaisen eduskuntaryhmän jäsenenä ymmärtänyt, että meillä on vielä ihmisiä, joiden lähes ainoa vero on tämä Yle-vero, ja olisi haluttu näin, että voi työssängänsä ansaita sen 1 000 euroa käteen. Tämä on se selitys, minkä minä olen saanut, ja minusta se on hieno ajatus, että me pääsisimme enemmän siihen, että tämä eriarvoisuuden ja tuloerojen kasvu — tai ero — vähenisi. Minusta se on se peruste, mistä tässä puhuttiin. Näin ymmärrän näistä edustaja Turusen kommentteista, että tämä olisi ollut se syy, minkä takia ei voitu edetä, kun tarvitaan yksimielisyyttä. Tämän mediassa olevan tiedon mukaan hän tosiaan katsoi, että se toimeksianto ei ollut näin laaja, että olisi voitu mennä siihen. Tähän sähköpostiasiaan en osaa ottaa mitään kantaa enkä haluakaan sitä arvioida. En ole itse kyseisen ryhmän jäsen.

Mutta tuosta riippumattomuudesta haluaisin sanoa sen verran, että se on erittäin tärkeä yhteiskunnassamme sellaisille toimijoille, joiden toiminnan edellytetään olevan riippumattonta. Se koskee meitä, syyttäjiä, tuomioistuimia, laillisuusvalvojia ja mediaa. Medialla on tärkeä rooli siinä, että he valvovat meidän riippumattomuuttamme. Me joudumme antamaan sidonnaisuusilmoituksia, ja meitä valvotaan meidän toiminnassamme, ja on erittäin hyvä, että se on mahdollisimman läpinäkyvä. Mutta ehkä siitä olen hieman eri mieltä, että tuntuu joissakin puheissa aivan kuin Yleisradio olisi sellainen instituutio, jonka rahoitukseen ei voida ollenkaan kajota puuttumatta sen riippumattomuuteen. Meidän on hyvä muistaa viime vuosilta useamman vuoden ajalta valtionhallinnon tehokkuusohjelmat, jotka ovat koskeneet itsenäisiä virastoja ja erityisesti myös tuomioistuimia. On ajateltu myös, missä menee raja sille tuomioistuimen riippumattomuudelle, jos ajatellaan ihan sitä toimintaa.

En oikein ihan näe, miksi Yle olisi semmoinen instituutio, missä ei saisi mitään järkeistää tai tehostaa. En tiedä, tarkoititteko puheenvuoroissanne tätä, mutta vähän semmoinen tunne tuli, että se on semmoinen monumentti, johon ei saa koskea. Me joudumme kuitenkin, kuten edustaja Heinonen tuossa puheenvuorossaan kertoi ja totesi, tätä niukkuutta jakamaan. Totta kai kaikkia organisaatioita voidaan katsella esimerkiksi sillä silmällä, voisiko jossakin ohjelmatuotannossa, jos on vaikka kolme kuuluttajaa, olla vain yksi. Tämän tyyppisiä asioita voidaan aivan hyvin pohtia vaarantamatta riippumattomuutta, joka sinänsä on tärkeää.

18.34 Eero Heinäluoma sd: Arvoisa puhemies! Joudun kyllä jatkamaan tätä keskustelua, koska ajattelen niin, että tätä ei voi laskea lävitse hiljaisuudella. Nämä ovat isoja asioita, ja erittäin iso asia on myös se, että tehdään niin kuin sovitaan. Kaikki asiointi tällaisessa yhteiskunnassa kuin Suomi perustuu luottamukseen ja siihen, että kun jotain on sovittu, niin sen mukaisesti sitten kaikki osapuolet toimivat. Ja tämän Yleisradio-asian hoidon osalta toistuvasti horjuu tämä usko siihen, että se, mitä on sovittu, toteutuu sovitulla tavalla.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 66/2017 vp

Otan vielä yhden esimerkin näistä ongelmista: Tuossa edustaja Satosen työryhmässä sovitettiin myös siitä, että jos puututaan Yleisradion rahoitukseen — jos puututaan Yleisradion rahoitukseen — tai tehdään Yleisradion rahoitusta koskevia päätöksiä, niin valmistelussa pyydetään Yleisradion hallintoneuvoston lausunto — pyydetään Yleisradion hallintoneuvoston lausunto. Nyt kehysriihessä on jälleen siis tehty päätöksiä koskien Ylen rahoitusta, ja jään kysymään, onko pyydetty Ylen hallintoneuvoston lausuntoa sen mukaisesti kuin kaikki kahdeksan puoluetta ovat vain hetki sitten yksimielisesti sopineet. Ja rohkenen vastata, ettei semmoista pyyntöä ole Yleisradion hallintoneuvostolle lähetetty.

Eihän tästä, hyvät kollegat, tule yhtikäs mittään. Että ensin kahdeksan puoluetta, eduskuntaryhmien edustajat, pitkän väännön jälkeen sopivat, miten asioita hoidetaan, ja kaikki vannovat, että tämä oli virhe ja ei tule toistumaan tämä tapa, että hallituspuolueet ryhtyvät keskuudessaan tekemään Yleisradiota koskevia päätöksiä. Ja taas hetken kuluttua tähän palataan. Sitä ennen meillä oli jo ongelma siinä, että tämä sovittu kehyksestä irrottaminen ei tapahtunut silloin vuoden 2016 syksyllä. No hyvä, se on nyt tapahtunut 2017, eli Yleisradion toimintoja ei enää lasketa valtion kehyksen osaksi, mikä osaltaan olisi heikentänyt Yleisradion riippumattomuutta, kun Yleisradiossa tehtävillä ratkaisuihin — ovat ne sitten plus- tai miinusmerkkisiä — olisi ollut suora vaikutus siihen, mitä rahapäätöksiä hallitus muutoin voi tehdä.

Mutta kyllä kysyn, hyvät kollegat, ihan vakavasti: kannattaako tällaisissa työryhmissä istua, jos siellä tehtyjä ratkaisuja ei oteta tosissaan eikä niihin sitouduta tai sitten kukaan ei lue niitä? Tai jos on lukenut, niin unohtaa. Tämä ei ole sitä parlamentarismia, jota itse arvostan ja johon olen sitoutunut. Jos jotain sovitaan, niin sen mukaan mielestäni pitää mennä. Ja sen täytyisi koskea kaikkia niitä, jotka ovat tässä mukana.

Yleisradion kannalta tämä rahoitusasia on todella tärkeä. Kun on tiedossa etukäteen sekä periaatteet että käytännöt, minkä mukaan rahoituksessa mennään, niin se antaa Yleisradion sekä johdolle että journalisteille tiedon, että tämä asia on kunnossa, eikä ole epävarmuutta, jota sitten mahdollisesti voitaisiin käyttää ruuvina Yleisradion journalistisissa ratkaisuisissa. Palaan vielä siihenkin, että meillä oli syksyllä 2015 ennenkuulumaton tapaus, jota ei ole nykymuotoisen Yleisradion historiassa koskaan ollut, että pääministeri halusi tulla Yleisradion suoraan lähetykseen kertomaan omia kantojaan asiassa — tämä pakkolakeskustelu — joka oli täysin kiistanalainen sekä poliittisesti että myös työmarkkinoiden kanssa, samaan aikaan kun Ylen rahoitus on auki. Tällaiset menettelytavat ovat käytössä lähinnä itäisen Keski-Euroopan maissa, joita emme pidä kovin suurina malleina demokratialle. Näistä on pakko puhua sen takia, että näistä ei vaiettaisi eivätkä ne tulisi yleiseksi ominaisuudeksi.

Suomessa, onneksi, on ollut vuosien varrella käytäntö, että hallituksessa olosta pääsevät vuorollaan nauttimaan, voinee sanoa, kaikki täällä mukana olevat puolueet — siis muutkin kuin ne, jotka ovat paikalla — ja vastaavasti myös oppositiosta pääsevät nauttimaan kaikki. Rohkenen epäillä jo tällä hetkellä, että tämä hallitus ei kokonaisuudessaan tule jatkamaan seuraavien vaalien jälkeen, niin että jotkut puolueet joutuvat oppositioon, ja oletan, että sitten, kun he ovat oppositiossa, heitä alkaa kiinnostaa se tasapuolinen asioiden hoito ja heitä alkaa kiinnostaa se, että Yleisradiota ei ruveta ahdistamaan sellaisiin ruutuihin, joissa hallitus yrittää käyttää sitä poliittisesti hyväkseen tai syntyy epäily, että hallitus yrittää käyttää Yleisradiota poliittisesti hyväkseen.

Joten tästä nyt täytyy puhua, kun ei tämä tule yhdenkään kerran jälkeen kuntoon, vaikka on sovittu, vaan tämä aukeaa koko ajan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 66/2017 vp

Sitten suhteessa parlamentaariseen valmisteluun: En tiedä yhtään esimerkkiä mistään parlamentaarisesta työryhmästä, että kun työ olisi katsottu päättyneeksi puheenjohtajan ehdotuksesta ja sitten se asia julkistetaan, niin sitten tapahtuukin tällainen ylösnousemus, että yhtäkkiä tämä nousee uudelleen ylös ja todetaankin, että no meillä onkin täällä tällainen ehdotus ja muutama tunti aikaa ja nyt sanotte kyllä tai ei. No, tietysti jos sitten katsoo tätä ajoitusta, niin me emme tiedä, mihin tämä kehyksessä liittyy, mitä kauppaa siellä on tehty, mutta tämä määräaika sattuu kyllä hauskan kummallisesti erään hallituspuolueen puoluekokouksen kanssa yhteen. [Pia Viitanen: Aivan! — Eduskunnasta: Ei Turunen ole ehdolla!] — En tiedä, kuka on ehdolla, mutta jää kyllä erinomaisesti kysymään, mitenäs tämä nyt näin kävi, että halutaan tämä asia ilmeisestikin vielä osaksi yhden hallituspuolueen puoluekokousvääntöjä ja suuria voittoja jollekin tai vähemmän suuria voittoja jollekin. Eihän tällä tavalla voi hoitaa minkään sen paremmin eduskunnan kuin hallituksenkaan alaisuudessa olevan firman asioita: muutama tunti aikaa, sanokaa kyllä tai ei, jotta tämä asia on sitten taas vietävissä uuteen julkiseen keskusteluun.

Yleisradio on ollut kovassa paineessa viime vuosien aikana ja Sipilän hallituksen aikana. Se on pärjännyt journalistisesti sittenkin minusta erittäin hyvin. On sitten kaksi tapaa vakiinnuttaa tätä:

Yleisradion hallituksen pitää tehdä omia ratkaisujaan, joilla se vahvistaa luottamusta siihen, että Yleisradio työskentelee riippumattomalla tavalla. Ylen hallitus on tehnyt tätä koskevia päätöksiä, käynnistänyt uusia prosesseja Ylen sisällä journalismin periaatteiden selkiyttämiseksi.

Toinen tapa on rahoitus. Tämä rahoitus täytyy saada vakaalle pohjalle. Ja sen takia kysymys siitä, että tämä vuoden 2019 Yle-maksuasia ratkaistaan, on erittäin olennainen. Minulle jäi se käsitys, että aika moni tuossa työryhmässä ollut puolue tai eduskuntaryhmä ajatteli samalla tavalla, että on perusteltua sopia tämä vuosi 2019. Sen jälkeenhan sitten on mahdollisuus katsoa tätä Yle-veroa.

Ja mitä tulee tähän Yle-veroon, niin ilman muuta se on oikeudenmukaisuuden kannalta hieno asia, että voidaan tuloeroja kaventaa. Siihen meillä on sitten monta hyvää tietä tehdä. Jos Yle-veron osalta siitä voidaan yksimielisesti sopia, niin se voi olla yksi pieni osa, joskin erittäin pieni, koska sen summa on niin pieni, mutta sitten meillä on suuria asioita tällä ulottuvuudella, jotka liittyvät näihin suuriin tuloihin, joista kyselytunnilla tänään puhuttiin, vaikkapa siihen, että hallituksen pöydällä on virkamies- ja asiantuntijatyöryhmän ehdotus, että näihin verovapaisiin osinkoihin — siellä on vielä pieni osa näitä verovapaita osinkoja — palattaisiin ja tehtäisiin enemmän neutraali järjestelmä, joka olisi talousoppien mukaan järkevä taloudellisen kasvun ja yritysten kasvun kannalta. Sitten meillä on kunnallinen perusvähennys, joka myös helpottaa pienituloisten asemaa. Toivon, että tämä heijastuisi laveammaltikin hallituksessa ja täällä eduskunnassa tehtäviin ratkaisuihin.

Siis lopuksi vielä palaan Yle-veroon: Toivon, että tämä Yle-veroasia nyt saisi asianmukaisen lopputuloksen, että olisi joitakin järkeviä politiikkoja, jotka ottaisivat ja katsoisivat vähän tätä eestaas-vatkausta, että onko tässä enää mitään järkeä ja herättääkö tämä luottamusta sen paremmin eduskuntaan, hallitukseen kuin Yleisradion päätöksentekijöihinkään, jos tätä vatkausta jatketaan ja näitä ylösnousemuksia alkaa syntyä asiassa kuin asiassa. Tämä on siis vakava vetoamus, että tämä asia otettaisiin ihan asialliseen käsittelyyn ja palautettaisiin normaaliraiteille eikä tällaiselle reitille eestaas, sivuun, toiselle puolelle sivuun, jolla se nyt tällä hetkellä tuntuu olevan. Tämä ei ole kunniaksi myöskään koko tälle talolle.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 66/2017 vp

Enkä erityisesti pidä tästä asiasta puhumisesta, en tähän ilta-aikaan mutta en muutoinkaan, että tällaisia työryhmäasioita joutuu täällä käsittelemään, mutta pakkohan nämä on sanoa, ei näitä myöskään voi salaisiksi julistaa, kun tällaista vatkasta tehdään.

18.44 Pia Viitanen sd: Arvoisa herra puhemies! On kyllä todella helppo yhtyä tähän vetoomukseen, minkä edustaja Heinäluoma täällä äsken esitti. Eri puolueista on kuitenkin löytynyt parlamentaarisia työryhmiä, joissa ollaan viisaasti yhdessä nähty tämä vastuu, keskinäinen luottamus ja päästy eteenpäin yhdessä sopien parlamentaarisesti.

Minä olen täysin hämmentynyt tästä tilanteesta, mikä on tänään taas täällä meillä edesämme. Olin hämmentynyt jo siitä — en ole työryhmän jäsen — kun rupesin lukemaan yhtäkkiä uutisia, joissa kerrottiin tämän työryhmän työn keskeytymisestä ja annettiin kaikesta vähän vääriä todistuksia, mistä itse asiassa siellä oli kysymys, ja nyt sitten tulee näitä ylösnousemuksia ja kuinka ollakaan, todellakin valitettavasti juuri kun eräällä puolueella puoluekokous lähestyy. Eli isolla, vakavalla asialla tällainen leikittely, mikä täällä on nyt käynnissä, tuntuu todella pahalta. Ja samalla tavalla, puhemies, voisin kyllä sanoa, että ei tämä tällainen peli kerta kaikkiaan vetele, että jonain toisena päivänä on toista mieltä ja toisena toista mieltä. Tämä on iso asia, ja tässä pitää tämän yhtenäisen linjan pitää kaiken kaikkiaan.

Puhemies! Vetoan nyt täällä salissa oleviin hallituspuolueiden jäseniin, että viheltäkää tämä peli poikki ja palatkaa normaaliin päiväjärjestykseen. Tällainen asia ei todellakaan ole mitenkään kunniaksi tälle kaikelle. Meidän on pakko tämä täällä nostaa ja nämä asiat puhua, ja toivon, että tätä keskustelua nyt jollain tavalla myös julkisesti seurataan, ettei sitten jälleen kerran tule jotain yllätyksiä ja omituisia tulkintoja kaiken kaikkiaan siitä, mitä tässä on tapahtumassa. Tämä on paljon isompi vaihe tässä asiassa kuin olisin hetki sitten vielä kuvitellut, mutta nyt tässä sitten olemme tämän totuuden edessä kaiken kaikkiaan.

Puhemies! Luulen, että jatkan vielä tätä keskustelua, mutta annan nyt mahdollisuuden hallituspuolueiden edustajille vastata tähän, koska huomaa, että täällä on pyydetty monia puheenvuoroja. Toivon, että nimenomaisesti näihin [Puhemies koputtaa] kysymyksiin saamme nyt vastaukset.

18.46 Ari Jalonon ps: Arvoisa puhemies! Aluksi kommentti valiokunnan puheenjohtajana: Tästä riippumattomuudesta kun ollaan keskusteltu, niin asiantuntijakuulemisessa valiokunta vielä vahvisti sen näkemyksen, että Ylen riippumattomuus on ollut niin itsestään selvä asia, ettei sitä ole edes tarvinnut kirjata mihinkään, koska kaikki ymmärtävät sen merkityksen. Toistan vielä sen, että Ylen riippumattomuuden osalta merkityksellisin asia on se, että asiat käsitellään parlamentaarisesti ja ne ovat yksimielisiä.

Tästä eteenpäin puhuu kansanedustaja Jalonon:

On totta, että hallitus näki kehysriihessä ja aikaisemminkin jo indeksijäädetyksen yhteydessä tarpeelliseksi, että kotitalouksien ostovoimaa on tasapainotettava ja on järkevää tasapainottaa, niin että yhteiskunnan vähempiosaisilla on enemmän ostovoimaa ja kykyä hallita elämäänsä rahallisesti paremmin. Tästä syystä kehysriihessä hallitus totesi, että tätä Yle-veron sisäistä tasapainottamista, tavallaan progressiivisuutta, on syytä muuttaa. Nyt ihmettelen hieman edustaja Heinäluoman puheita siitä, kun kyse on nimenomaan ollut tästä Yle-veron progressiivisuudesta, siis siitä, että Yle-veroa ei kerätä köyhemmältä kansanosalta ja rikkaampi kansanosa maksaa suhteessa enemmän — eli progressiivisuutta lisätään.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 66/2017 vp

Ylen rahoitukseen, toistan, Ylen rahoitukseen ei olla puuttumassa. Ylen rahoitukseen jos puututtaisiin, niin totta on se, että silloin pitää yhteisesti sovitun mukaan Ylen hallintoneuvostolta pyytää lausunto. Mutta nyt ei oltu puuttumassa Ylen rahoitukseen, ainoastaan veron progressiivisuuteen ja siihen, että köyhä ei joudu maksamaan ja tämä kompensoidaan sillä, että hyväosaiset maksavat. Tämä kuulostaa siltä, että salin toinen puoli riemusta huutaen hyväksyisi tämän asian.

Parlamentaarinen ryhmä kutsuttiin periaatteiden mukaisesti koolle, koska Ylen toimintaa mielestäni kuuluu käsitellä parlamentaarisesti ja yksimielisesti. Toimeksianto oli vain ja ainoastaan se, miten Yle-veron progressiivisuutta muutetaan — ei siis rahoitusta. Jostain ihmeen kumman syystä tämä ei kelvannut yhdelle puolueelle. Yhdelle puolueelle ei kelvannut se, että vähätuloisemman kansanosan tilannetta helpotetaan. No, tunnen edustaja Turusen hyvin, ja hänellä on tämmöinen oikeudenmukaisuus kyllä mukana päätöksenteossa, ja pidän sitä ihan hyvänä, että hän yrittää edelleen koota tätä parlamentaarista ryhmää, jotta saataisiin oikeudenmukaisemmaksi tämä maksuosuus tässä tilanteessa, missä yhteiskunnassa nyt ollaan.

Edelleen tämä asia, mihin viitattiin, eli että 2019 olisi tilanne auki: Eihän se ole auki. Indeksijäädytys on, jollei sitä yksimielisesti päätetä aukaista. [Timo Heinonen: Näin se on, oikein!] Joten se on sovittu, tilanne ei ole auki, ja nyt ihmettelen tosiaan niitä puheenvuoroja, mitkä antavat tästä tilanteesta hieman väärän kuvan. Tilanne on sovittu, tilanne ei ole auki, ja Ylen hallintoneuvostolta ei ole pyydetty lausuntoa, koska Ylen rahoitukseen ei ole oltu puuttumassa — ainoastaan helpottamista köyhemmän kansanosan osalta.

18.52 Eero Heinäluoma sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On syytä sanoa, että kun olin tämän työnsä jo päättäneen työryhmän jäsen — tai ehkä olen vieläkin tämän työryhmän jäsen, en nyt ihan tiedä, miten se on — niin sanoin siellä selvästi, että tämä pienituloisten maksujen, Yle-veron, helpottaminen hyvin käy ja sopii, kannatettava ajatus, ja jätin yhdessä edustaja Krista Kiurun kanssa tätä asiaa koskevan lausuman, jossa kantamme sanottiin myös kirjallisessa muodossa. Joten kyllä, Yle-veroa voidaan tältä osin porrastaa pienituloisia suosivalla tavalla. Mutta ehtomme oli, että täytyy samalla sopia tämä vuosi 2019, koska Satosen työryhmän päätös oli, että vuoden 2018 syksyllä arvioidaan mahdollisuuksia toteuttaa vuoden 2019 indeksikorotus. [Ari Jalosen välihuuto] — Ei, ei siinä niin lue. Siinä lukee, että arvioidaan mahdollisuuksia toteuttaa vuoden 2019 indeksikorotus vuoden 2018 syksyllä, ja sitten siinä on ensi vaalikauden asioista linjaus, [Puhemies koputtaa] jossa todetaan, että ensi vaalikauden aikana tehtävät Yle-indeksikorotukset tulevat voimaan, ja sitten sanotaan, että poikkeaminen tästä [Puhemies koputtaa] edellyttää yksimielisyyttä.

18.53 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Siis tämä on nyt mielestäni kammottavaa. Mitä enemmän tätä keskustelua kuuntelee, sen enemmän tulen huolestuneeksi tästä asian tilasta. Täällä jo valiokunnan puheenjohtajakin, [Ari Jalonen: Ei, ei!] joka äsken käytti aika viisaan esittelypuheenvuoron, missä korostettiin parlamentaarisuutta, korostettiin yksimielisyyttä, alkaa täällä nyt sitten käymään senkaltaista argumentaatiota, että ikään kuin SDP:llä olisi jotain sitä vastaan, että voidaan porrastaa, jos hyviä malleja löytyy. Tässä äsken kuulimme, mikä on totuus: siellä on edustajien Heinäluoma ja Kiuru lausuma, missä tämä kerrotaan. Että ei nyt tässä salissa sentään mennä totuuksien ulkopuolelle tällä tavalla. Nyt on kysymys isosta periaatteesta, siitä, sovitaanko Yle-asioista yhtei-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 66/2017 vp

sesti vai eikö sovita. Ja tällä kaudella me olemme aivan liian monta kertaa nähneet tätä temppuilua, että milloin missäkin kehysriihessä ja milloin missäkin Säätytalon nurkassa hallituspuolueet keskenään sopivat ja sitten yrittävät jollain tavalla paikata, jälleen kerran, niitä virheitään, joilla tätä parlamentarismin periaatetta rikotaan. [Puhemies koputtaa] Meille sosiaalidemokraateille, jos keille, sopii tuloerojen kavennus.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Myönnän vielä vastauspuheenvuorot edustajille Meri ja Jalonen, ja koska täällä paikalla olevat edustajat ovat kaikki pyytäneet varsinaisen puheenvuoron, sitten on paikallaan mennä varsinaisin puheenvuoroin.

18.54 **Leena Meri ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt minä vähän hämmästelen tätä keskustelua. Täällä nyt on vedottu ensinnäkin johonkin sähköpostiin, jota meistä kukaan ei ole nähnyt, [Pia Viitanen: Työryhmän jäsen on saanut sen!] ja puhuttu siitä, että me täällä salailemme jotakin. Ei, kun nimenomaanhan tässä on käyty julkista keskustelua.

Ja mitähän sanaa nyt käyttäisin, tässä tulee semmoista, melkein sanoisin vähän kiristykseen makua siinä mielessä, että toimeksianto on Yle-vero, Yle-veron oikeudenmukainen jakaminen veronsaajien kesken, eikä puututa eurollakaan siihen, mitä Yle saa, ja tuossa edustaja Heinäluoma otti puheeksi jo osinkoverotuksen. Käydäänkö tässä nyt sitten kauppaa ihan kaikella? Jos te olette siitä samaa mieltä, että pienituloisilta voidaan vähentää Yle-veroa, niin miksi te ette nyt suostu siihen? Rahoitukseen palataan myöhemmin. Nyt kuulen täällä hyvin ristiriitaisia kommentteja siitä, mitä siellä on sovittu. SDP on täällä ilmoittanut, että heille sopii se. Palatkaa huomenna neuvottelupöytään, tehdään pienituloisille se alennus.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: No myönnänpä vielä edustaja Heinäluomalle tähän vastauspuheenvuoron, ja sen jälkeen valiokunnan puheenjohtaja Jalonen, jonka puheenvuorosta tämä keskustelu äsken käynnistyi.

18.56 **Eero Heinäluoma sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Eihän se niin ole, että jos on parlamentaarinen työ ja on sovittu, että kaikki asiat sovitaan yhteisesti, niin hallituspuolueet antavat jonkun toimeksiannon ja sanovat, että sitten te vain tämän asian teette. Kyllähän se tarkoittaa sitä tietenkin, että jokainen tuo sinne omat näkemyksensä, ja me olemme tuoneet. Tämä Ylen rahoituksen epävarmuuden poistaminen on tärkeä asia. Jos sovitaan muutoksista Yle-veroon ja sitä kautta Yleisradiolle tulossa olevaan rahoitukseen pidemmällä ajalla, täytyy sopia tämä vuoden 2019 Yle-indeksin kohtalo. Se on looginen asia, että täytyy tietää, kuinka paljon vuonna 2019 tarvitaan Ylelle rahaa.

Mitä tulee muutoin tähän tilanteeseen, niin tämän on harvinaisen selvä. Me olemme valmiit jatkamaan tätä työryhmän työtä, mutta tänäkään päivänä ilmeisesti yksikään työryhmän jäsen ei tiedä, vieläkö se työryhmä on olemassa vai ei, koska puheenjohtaja on julistanut sen työn päättyneeksi ja sitten tulee sähköposti, jossa sanotaan, että sähköpostitse pitää ilmoittaa kantoja — ei niin, että työryhmä olisi kokoontumassa, mitä oppositio on toivonut.

18.57 **Ari Jalonen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pyysin tähän kohtaan vastauspuheenvuoron, ettei kenellekään jää väärää mielikuvaa pöytäkirjoista. Ihmiset sit-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 66/2017 vp

ten saavat historiaa tarkistaessaan todeta tämän. Edustaja Viitasen puheenvuorosta voi nyt saada käsityksen, että näitä puheeni loppuosan keskusteluja kävin valiokunnan puheenjohtajana. Kannustan teitä kuuntelemaan puheita täällä salissa. Mainitsin ja korostin erityisesti, että tästä eteenpäin puhuu kansanedustaja Jalonen. Toivon, ettette käytä semmoisia puheenvuoroja täällä salissa, joista voi saada väärän kuvan. [Pia Viitanen: Mikä ero nyt siinä on tässä tilanteessa?]

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Puhujalista.

18.58 Sami Savio ps: Arvoisa puhemies! Vuosi sitten työnsä päättäneen Satosen parlamentaarisen työryhmän sopimat muutokset viedään nyt lakiin, ja yhtenä tärkeänä muutoksena, joka tähän lakiin nyt tulee, haluan nostaa esiin tämän suomalaisen kulttuuriperinnön vaalimisen. Se on tärkeä ja merkittävä uusi tehtävä, jonka Yleisradio nyt saa, ja siitä kiitoksia.

Tässä on tänään puhuttu paljon tästä Yle-veron profiilin muuttamisesta, millä kehysriihen päätöksen mukaisesti sadattuhannet suomalaiset olisi vapautettu kokonaan Yle-verosta, käytännössä kaikki alle 1 000 euroa kuukaudessa ansaitsevat henkilöt. Tämä Yle-veron alentamisen kautta tapahtuva pienituloisten verotuksen keventäminen ei kuitenkaan jostain syystä sopinut sosiaalidemokraateille, vaikka se olisi käsittäakseni käynyt kaikille muille eduskuntapuolueille ja lisännyt nimenomaan pienituloisten ostovoimaa. Yleensä sosiaalidemokraatit kannattavat progressiivista verotusta mutta eivät näemmä tällä kertaa tässä Yle-verotuksen muutoksen osalta. Syy tähän jää jokaisen arvioitavaksi ja ihmeteltäväksi. Tällä Yle-veron profiilin muuttamisellahan ei ole yhtään mitään tekemistä Ylen kokonaisrahoituksen kanssa.

Tästä kokonaisrahoituksesta voidaan ja siitä tuleekin ilman muuta sopia myöhemmin erikseen parlamentaarisesti, kuten tapana on ollut, mutta se on ensi vuoden asia. Sitä ei ole tarpeen päättää vielä tänä vuonna. Yle-veron laskeminen kaikissa tuloluokissa olisi ollut mahdollista, jos Satosen parlamentaarinen työryhmä olisi päätenyt alentamaan Yleisradion rahoitusta. Siihen ei päädytty vuosi sitten, joten tässä tilanteessa ainakin omasta mielestäni tämä kehysriihen päätös pienituloisempien vapauttamiseksi Yle-verosta on toteuttamisen arvoinen.

Arvoisa puhemies! Lopuksi haluaisin vielä sanoa, että en ole salaliittoteorioiden ystävä, [Puhemies koputtaa] kuten edustajat Heinäluoma ja Viitanen näyttävät olevan. Mielestäni Yle-veron muuttaminen on oikeudenmukaisuuskysymys eikä liity millään tavoin puoluepolitiikkaan.

19.00 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Juuri hetki sitten, ihan hetki sitten, edustaja Heinäluoma kertoi lausumasta, minkä sosiaalidemokraatit ovat jättäneet tämän työryhmän työssä, ja siinä nimenomaan sanottiin, että sosiaalidemokraateille käy kyllä tämä, että progressiota lisätään. [Ari Jalonen: Jos!] Mutta se on aivan järjestyksensä ja loogista, että silloin täytyy tietää kokonaisrahoituksen tilanne. Tämä on yksi kokonaisuus.

Eikä parlamentarismien periaatteeseen toden totta kuulu, että hallituspuolueet keskenään määrittävät, mistä parlamentaarisesti milloinkin tulee sopia. Se pitää sopia yhteisesti, mistä milloinkin sovitaan. Tämä on täysin pätkähuullua.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 66/2017 vp

Sen haluan vielä perussuomalaisille sanoa, että kyllä nimenomaan tämä on hallitus, joka on antanut suurituloisille oikein isolla kädellä veronkevennyksiä, keventänyt miljoonaperintöjen verotusta [Timo Heinonen: Ja kääntänyt talouden suunnan!] ja antanut apteekkarivähennyksiä, ja samaan aikaan pienituloisten eläkkeensaajien ostovoimaa on kavennettu, niin älkää te tulko puhumaan sosiaalidemokraateille tuloeroista mitään, koska itse teette valtavan eriarvoistavaa politiikkaa. Me haluamme tehdä toisenlaista politiikkaa.

19.01 Leena Meri ps: Arvoisa puhemies! No, talouden suunta on kuitenkin nyt kääntynyt, ja olemme varmaan satoja kertoja täällä todenneet sen, että työllisten määrä on lähtenyt hyvään kasvuun. Viime kaudella, kun se oli teidän tavoitteenne saada talous kuntoon, tuli se satatuhatta työtöntä lisää. [Pia Viitasen välihuuto] Siitä olemme puhuneet monta kertaa. — Äsken juuri kerroitte, edustaja Viitanen, kuinka te hoidatte asioita. Niin te niitä hoidatte.

Mutta nyt pienituloiset joutuvat siis odottamaan, koska SDP on sitä mieltä, että se haluaa kytkeä tähän Ylen rahoituksen. Juuri esimerkiksi edustaja Savio ja edustaja Jalonen kertoivat, että tämä rahoituspohja ei muutu mihinkään ja Yle on saamassa eurolleen saman verran. Oli tarkoitus jakaa veronmaksajien kesken oikeudenmukaisemmin. Elikkä pienituloiset ihmiset joutuvat nyt odottamaan, vaikka te periaatteessa siis suostutte tähän, mutta kun te haluatte kytkeä tähän muita asioita, joita ei tarvitse nyt ratkaista. Se ei heidän arkeaan paljon ilahduta, että te haluatte keskustella asioista, mitkä eivät ole nyt aktuaaleja. Siellä he odottavat.

Tässä jossakin vaiheessa oli puhetta siitä, että ei se nyt niin iso raha ole. Ei vai? Kyllä minun mielestäni jokainen euro on tärkeä pienituloisille. [Pia Viitasen välihuuto] — Minä kiitän teitä kiinnostuksestanne puoluekokoukseemme. Sinne varmaan voi tulla jopa seuraamaan. Ja ihan tässä nyt sanon, että edustaja Turunen ei ole ehdolla, kun siitäkin oli jotakin epäselvyyttä.

Me emme todellakaan ymmärrä tätä koko keskustelua, ja jos ajattelee sitä, mitä edustaja Heinäluoma aikaisemmin puhui — hän rupesi puhumaan osinkoverotuksesta — niin ei tämä työryhmä nyt voi, herra jumala, koko verotusta lähteä selvittämään. Minulla on välillä sellainen tunne, että yritetään sitten kuitenkin vaikuttaa niihin asioihin aivan väärällä tavalla. Tässä minun mielestäni on uskomatonta, että pienituloiset joutuvat nyt odottamaan sen takia. Kun te kerran suostutte, niin miksi te ette suostu? Sehän voidaan vaikka huomenna lähteä sopimaan.

19.03 Timo Heinonen kok: Arvoisa herra puhemies! Nyt ei ehkä ole aika käydä laajempaa talouskeskustelua, mutta kun edustaja Viitanen nyt siihen tätä vei jonkin verran, [Pia Viitanen: En minä sitä vienyt vaan perussuomalaiset!] niin täytyy tietysti todeta se, että kyllä työttömyyden paha kasvu on varmasti eriarvoistavinta politiikkaa. Nyt tällä kaudella yhä useampi työtön on päässyt työn syrjään kiinni, ja se pienentää eriarvoistumista. Työ on kyllä parasta sosiaaliturvaa.

Arvoisa puhemies! Oikeastaan syynä siihen, miksi halusin vielä puheenvuoron ottaa, oli edustaja Heinäluoman puhe, jossa hän viittasi poliitikkojen saamiin suoriin puheenvuoroihin tv:ssä. Kyllä itsekkin sitä hämmästelin, ja itse tietysti toivon, että tämäntyyppiset mallit eivät jatku enää.

Kun Ylen riippumattomuudesta on puhuttu, niin huolestunut olen siitä, että nimenomaan Yleisradion toiminnan takia maamme putosi sananvapauden indeksin ykköspaikal-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 66/2017 vp

ta. Olimme sananvapauden ykköspaikalla — Toimittajat ilman rajoja -järjestön pitämässä sananvapausindeksin listauksissa ykkössijalla — lähes kymmenen vuotta, vuodesta 2009 tähän päivään asti, ja nyt putosimme sieltä pois. Ja kun se tapahtui Yleisradion toimintojen takia, niin tietysti silloin täytyy olla erityisen huolestunut siitä, minkälaisessa tilanteessa on oltu, ja myös siitä, että Julkisen sanan neuvosto on joutunut puuttumaan Yleisradion toimintaan esimerkiksi toteamalla omassa lausunnossaan, että Yle on luovuttanut journalistista päätösvaltaansa toimituksen ulkopuolelle ja rikkonut Journalistin ohjeita, niiden kohtia 2 ja 3. Nämä ovat tietysti vakavia viestejä, ja täytyy toivoa, että Yleisradio tekee nyt kaikkensa palauttaakseen tämän uskottavuuden takaisin.

19.05 Ari Jalonen ps: Arvoisa puhemies! Edustaja Viitanen, jälleen kerran puhuu kansanedustaja Jalonen, ihan selvyiden vuoksi. — Ylen toimintaa siis käsitellään parlamentarisesti ja yksimielisesti. Riippumattomuutta korostaa myös se, että asioista päätetään yli hallituskausien, mikä korostaa sitä, että tämä on todellakin parlamentaarista työskentelyä.

Te kerroitte äsken, että teille käy tämä progressiivisuuden muutos, ja samaan hengenvetoon kerroitte, että jos tehdään myös rahoitusmuutoksia Yle-indeksiin. [Pia Viitanen: Päätökset tulee tehdä samaan aikaan!] Se tarkoittaa sitä, että aikaisemmin korostamanne lausuntopyyntö Ylen hallintoneuvostolle olisi pitänyt tehdä. Tällä pyynnöllä te rikotte omaa ohjettanne. Toinen, mikä tässä on ihmettelemisen arvoista, niin nyt tämä "jos"-sana asetti sosiaalidemokraatit siihen asemaan, että teille oli tärkeämpää instituution rahoituksen lisääminen kuin köyhän kansan verohelpotukset. Te laitoitte Ylen arvokkaammaksi kuin vähätuloiset perheet.

19.07 Pia Viitanen sd: Puhemies! En tiedä, miten sanoisin tämän näitsti, mutta mielestäni tämä keskustelu tältä osin alkaa olla ala-arvoista. Minusta niin kansanedustaja Jalosta kuin valiokunnan puheenjohtaja Jalosta yhdistää ainakin se, että totuudessa on pysyttävä. Se yhdistää molempia. [Ari Jalonen: Juuri näin!] Ja jos täällä on dokumentoitua faktaa ja asiat on tuotu tässä salissa esiin moneen kertaan, mitä lausumia olemme jättäneet tähän työryhmään — jota nyt emme edes tiedä, onko olemassa vai ei — niin minä en hyväksy enkä suo sitä, että sen jälkeen aletaan vääristellä näitä asioita.

On myöskin hieman tekopyhää alkaa puhua tässä suhteessa yleisestä halusta kaventaa tuloeroja. Erityisesti perussuomalaiset joutaisivat melkein häpeämään sitä politiikkaa, mitä olette koko tämän kauden tältä osin tehneet. Ennen vaaleja lupasitte köyhälle kansalle pelastusta, ja vaalien jälkeen on kyllä riistäjän ruoska roiskunut aika lailla sinne köyhän kansan selkänahkaan. Ja sitten te yritätte jollain tällaisilla kosmeettisilla muutoksilla paikkaila ja muuttaa taas kerran mustan valkoiseksi ja puhua toista ja tehdä toista.

Olemme sanoneet, että meille käy oikein hyvin tuloerojen kaventaminen yleisesti. Meille sopii, että käymme nämä keskustelut parlamentarisesti yhdessä sopien myös Yle-veron osalta. En salli, että tätä totuutta täällä vääristellään. Tämä on kyllin nolo prosessi hallituspuolueiden osalta ollut, jos vedämme koko historian, mitä kahden vuoden aikana on tapahtunut, alkaen hallitusohjelman laatimisesta siellä rikottujen parlamentaaristen sääntöjen perusteella päätyen tähän kehysriiheen, jossa jälleen kerran palattiin tähän parlamentarismin yli kävelyyn. Tässä on tapahtunut niin monta kompurointia, etten soisi tämän tasoista keskustelua tässä salissa tästä asiasta.

Puhemies! Vetoan eri puolueiden viisaisiin poliitikkoihin: Palatkaa tässä ladulle, palatkaa arvokkaalle Lex Jahvetin parlamentariselle tielle, tehkää jotakin, jotta tämä asia saa-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 66/2017 vp

daan rauhoitettua. Ei voi olla niin, [Puhemies koputtaa] että täällä äsken käytti puheenvuoron... — Puhemies, tulen hetkiseksi sinne.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Joo, edustaja voi jatkaa pöntöstä. [Puhuja siirtyy puhujakorokkeelle]

Puhemies! Olin sanomassa, että ei voi olla niin, että täällä käytti äsken puheenvuoron parlamentaarisen työryhmän jäsen, joka ei tiennyt, onko tämä työryhmä tällä hetkellä edes koossa vai ei. Ensin yksipuolisesti sen puheenjohtaja julistaa, että työryhmän työ on päätynyt, ja sitten pongahtaa sähköposteja, joissa sanotaan, että "voisitteko vuorokauden sisään kommentoida". Tämä ei ole mitenkään oikeudenmukaista eikä mitenkään järkeenkäypää, eivät tällaiset menettelyt tule kyseeseen. Niin kuin tässä on hyvin sanottu, kyseessä on luottamus ja se, että jos yhdessä sovitaan, se sovittu pidetään. Minä arvostin valiokunnan puheenjohtajan esittelypuheenvuoroa, jossa alleviivasitte todella voimakkaasti ja minusta oikein parlamentarismien periaatetta.

Puhemies! En toivoisi, että joudun olemaan näin tuohtunut tässä salissa ja tässä pöntössä, mutta minulle tämä on vakava asia. Olen aikanani ollut kymmenen vuotta Ylen hallintoneuvostossa ja pidän arvossa sitä perinnettä, mikä Ylen suhteessa on nimenomaan eduskunnan radiona eikä minään hallituksen äänitorvena. Juuri siksi luulisin näinä päivinä hallituksen olevan erityisen varovainen siinä, ettei se anna sellaista signaalia, että poliittisesti ohjaillaan journalismia tai jotain muuta. Mutta valitettavasti jos hallitus jatkuvasti leikkii yksipuolisesti Ylen rahoituksella ja oppositio on aivan syrjäytetty ja ulkona ja aina välillä teeskennellään parlamentarismia, se ei käy. Nythän te teette juuri toisin kuin te puhutte, ja sen takia minä vetoan vakavasti, yhteistyöhaluisesti nyt eri puolueiden viisaisiin poliitikkoihin, jotka ymmärtävät tämän parlamentarismien periaatteen. Toivon todella, että tähän nyt palataan.

19.11 Ari Jalonen ps: Arvoisa puhemies! Parlamentarismi on äärimmäisen tärkeä asia myös kansanedustaja Jaloselle, ja olen täysin samaa mieltä edustaja Viitasen kanssa, että tässä salissa tulee pysyä totuudessa ja vain totuudessa — täysin samaa mieltä — ja se koskee meitä kaikkia.

Tämän jälkeen kehotan katsomaan pöytäkirjoista, mitä edustaja Heinäluoma sanoi tästä lausumasta tai kannanotosta — mikä se sitten onkin, en ole nähnyt tämmöistä — mutta edustaja Heinäluoman puheisiin viitaten tämä progressiivisuus olisi siis sopinut, jos Ylen rahoitus muutetaan. Eli näin ollen olen pysynyt totuudessa.

Parlamentarismi on äärimmäisen tärkeää. Tässä salissa tulee pysyä totuudessa.

19.12 Leena Meri ps: Arvoisa puhemies! Otin tässä vielä puheenvuoron sen takia koska minusta on hieman ristiriitaista, että edustaja Viitanen kovasti vetoaa täällä salissa, että keskustelua käytäisiin asiallisesti, ja itse asiassa, kun kuuntelen hänen adjektiivejaan ja kuvailujaan perussuomalaisista, niin minusta se ei kuulosta kovin arvokkaalta, enkä oikeastaan lähde niistä sen takia toistamaan täällä. Että voisi aina sitten miettiä itsekin. Tulee mieleen, että halutaan ehkä häivyttää sitä, mistä tässä keskustellaan.

Me keskustelimme siitä työryhmästä. Mikä sen toimeksianto oli, miksi se tehtiin, elikkä minkä takia me halusimme, että pienituloiset saavat lisähelpotuksia. Hallitushan on aikaisemminkin jo antanut Yle-veroon alennuksia pienituloisille. Tätä odottaa useampi satatu-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 66/2017 vp

hatta ihmistä. Meillä on takuueläkkeen korotusta ollut [Pia Viitanen: Paljonko ostovoima eläkkeensaajilla kasvaa? Jää miinukselle!] ja omaishoidon parantamista, mutta kuitenkin halutaan puhua rumilla adjektiiveilla, mitä en oikein itse ymmärrä, jos samaan aikaan toivoo arvokasta parlamentarismia. Ehkä siinä tosiaan näkyy sellainen tilanne, että vähän hermostuu ja että harmittaa se, että keskustelussa otetaan myös esille toistenkin näkökantoja. Totta kai puhumme SDP:n asioista, mutta jos meillä on toisenlaisia tietoja ja toisenlaisia ajatuksia ja haluamme tuoda omia ajatuksiamme esille, niin sallittakoon se myös meille.

Itselläni ei tähän ole enempää kuin että haluan vielä sen sanoa lopuksi, että kun tässä ei tosiaankaan olla puuttumassa Ylen rahoitus pohjaan eurollakaan, niin minkä ihmeen takia tässä pitäisi olla niin kuin joku raskas kuulemismenettely? Minä en ymmärrä sitä yhtään. Se on vähän sama kuin jos meidän pitäisi Autoliitolta tai joltakin kysyä, saammeko me muuttaa autoveroa tai muuta, jos se instituutio ei menetä euroakaan. [Puhemies koputtaa] — Mutta, puhemies, ei minulla tässä vaiheessa muuta.

19.15 Sami Savio ps: Arvoisa puhemies! Jatkaisin hieman tästä edustaja Meren käyttämästä puheenvuorosta. Kyllähän täällä edustaja Viitanen on kokeneena parlamentaarikkona oppinut käyttämään, ja hyvin käyttääkin, erittäin värikästä retoriikkaa. Äsken hän muun muassa totesi jotain suurin piirtein niin, kuinka tämä hallitus, ja ilmeisesti juurikin perussuomalaiset, on napsautellut riistäjän ruoskaa köyhän selkärankaan, näin se jotenkin meni. [Pia Viitanen: Kyllähän niin on paukkunut, valitettavasti!] Mutta eivät edellisenkään hallituksen saavutukset esimerkiksi työttömyyden vähentämisen saralla... Jos puhemies sallii tämän mainita, niin tavoitteena oli vähentää työttömyyttä 100 000:lla, no, 100 000 työtöntä tuli lisää sosiaalidemokraattisten valtiovarainministerien ja työministerin aikana. Pikemminkin nyt sitten tällä vaalikaudella on menty oikeaan suuntaan. Meillä on nyt 37 000 työtöntä vähemmän kuin vuosi sitten. Se on osin seurausta muun muassa mittavista tuloverotuksen keventämisistä, joita tämä hallitus ja eduskunta ovat kohdentaneet erityisesti pieni- ja keskituloisille.

No sitten jos tähän Yleisradioon ja sen rahoitukseen ottaa vielä hiukan kantaa, sehän tässä oli aiheena: Yleisradio on, se on ollut ja se tulee jatkossakin olemaan parlamentin, siis eduskunnan, radio. Siitä me olemme kaikki varmasti samaa mieltä. Ymmärrän hyvin tämän parlamentarismien vaatimuksen Ylen kokonaisrahoituksen kannalta, ja sitähan me olemme tässä puolustaneet. Sitä vastoin en mitenkään ymmärrä sitä — ehkä edustaja Viitanen pystyy meitä perussuomalaisia kansanedustajia täällä nyt valistamaan — millä tavoin se, että Ylen rahoitusta mahdollisesti kerättäisiin eri tuloluokissa hieman eri tavoin kuin nykyisin, vaikuttaisi Ylen parlamentaariseen asemaan tai vaarantaisi sitä.

19.17 Pia Viitanen sd: Arvoisa herra puhemies! Kysymys: kuka antaa toimeksiannon ryhmälle, mihin hallituspuolueet viittaavat? Sen antaa hallitus yksipuolisesti, kun pitäisi parlamentaarisesti sopia. Aika iso kysymys, mikä tässä on nyt pöydällä — aika iso.

Toinen, mikä tulee tähän Ylen rahoitukseen: Kuten täällä luettiin äsken sitaatit siitä, mitä Ylen parlamentaarinen työryhmä yhdessä sopien on linjannut, se on se, että arvioidaan mahdollisuus toteuttaa vuonna 2019 indeksikorotus. Muistutan, että tämä indeksikorotushan on nimenomaan se, mitä laki sanoo, ja poikkeus siitä on ollut se, että näitä indeksejä on nyt sitten tämän parlamentaarisen sovun seurauksena jäädytetty. Emme olisi tätä halunneet, mutta osana kokonaisuutta ja kompromissia sosiaalidemokraatit ovat tässä mukana. Mutta on vähän vaikeaa olla mukana kaikessa yhdessä sovitussa, kun hallitus koko

Pöytäkirjan asiakohta PTK 66/2017 vp

ajan sitten poikkeaa niille sivupoluille ja menee eestaas ja pelaa tällaista minun mielestäni todella kummallista peliä, ja siksi, puhemies, vielä kerran sanon, että asia on iso, asia on vakava ja asia on hyvin periaatteellinen.

Kun joskus iloitsin siitä, että saatiin aikaiseksi tämä Satosen parlamentaarinen työryhmä, joka teki hyvää työtä, tavallaan vakautti ja pelasti Yle-rahoituksen tulevaisuudessa, ja ajattelin, että tämä jää historiaan, että joskus, kun vuosikymmenien päästä kerrataan Ylen historiaa, niin nämä ovat historiallisia hetkiä, niin vähän kyllä ikävältä näyttää varmasti se, jos esimerkiksi tämän istunnon pöytäkirjaa luetaan silloin ja mietitään, miten tällainen argumentointi täällä esimerkiksi edellisessä puheenvuorossa, sosiaalidemokraattien syyttäminen ja kaikki nämä, liittyy tähän isoon kuvaan Ylestä, sen merkityksestä Suomen kansalle Suomen kansan sivistäjänä ja tasa-arvon perusjalkana. Moni on sanonut, että peruskoulu, kirjastot ja [Puhemies koputtaa] Yleisradio ovat niitä sivistyksen perusjalkoja, ja siksi minusta ei koskaan voi liiaksi käydä tätä keskustelua, miksi tarvitsemme vakaan rahoituksen Yleisradiolle.

Puhemies! Miksi tarvitsemme sen, että Yle voi toimia tulevaisuudessakin [Puhemies koputtaa] tietäen jatkumona oman rahoituksensa tason?

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Nyt edustajaa pyydän tulemaan puhujapöytäkirjaan, jos hän aikoo jatkaa. [Puhuja siirtyy puhujakorokkeelle]

[Timo Heinonen: Tätä puhetta ihmettelevät historiankirjoittajat!] Puhemies! Halusin kuitenkin saada tämän ajatuksen loppuun eli sen, että mielestäni on hyvin tärkeää, että nyt ja tulevaisuudessakin pystyttäisiin yhdessä määrittelemään tietynlainen jatkumo Ylen rahoitukselle. Syy on siinä, että kun me kaikki tiedämme tämän toimintaympäristön, missä tänä päivänä elämme, kaikki ne murrokset, mullistukset ja kaikki ne ihmeelliset kysymysmerkit, mitkä eri puolilla maailmaa liittyvät esimerkiksi lehdistönvapauteen, kaikkeen tähän, niin siksi on tärkeää, että meillä on hyvä julkisen palvelun Yleisradio ja että sillä on tietty vakaa käsitys omasta rahoituksestaan. Minusta on ollut hienoa ja tärkeää, että aina aika ajoin siihen on haluttu täälläkin sitten palata, että okei, myönnetään, olemme tehneet vähän virheitä siellä kehyksessä tai hallitusohjelmassa tai muualla, kun yritimme yksipuolisesti hallituksen toimin tehdä. Mutta nyt kun tilanne on jälleen kerran tämä, että tästä ollaan lipeämässä, niin haluan päättää tämän puheenvuoron siihen vetoomukseen, että nyt, viisaat poliitikot eri hallituspuolueissa, tämä asia tulee sopia ja palata normaaliin parlamentaariseen järjestykseen. [Ari Jalonen: Täysin samaa mieltä!]

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 13/2017 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisälön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.